

Pozmeňujúci návrh
poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky

Jany Žitňanskej

RICHARDA VASEŽKOV

k vládnomu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a
vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a
ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

(tlač 1467)

1. V Čl. I sa za bod 74 vkladá nový bod 75, ktorý znie:

„75. V § 94 ods. 5 sa slová „logopéd alebo školský psychológ“ nahrádzajú slovami „logopéd, školský psychológ, sociálny pedagóg alebo sociálny pracovník“.“.

Doterajšie body sa primerane preznačia.

Novovložený bod nadobúda účinnosť 1. septembra 2023, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie: Navrhovaná zmena má za cieľ zabezpečiť komplexné poradenské a podporné služby pre zákonných zástupcov detí alebo žiakov, zástupcov zariadení, a to pedagogickým zamestnancom alebo odborným zamestnancom. V navrhovanom systéme poradenstva a prevencie treba doplniť do multidisciplinárneho tímu odborných zamestnancov odborníka, ktorý by bol kompetentný komplexne riešiť sociálne problémy a poskytovať pomoc deťom a žiakom a ich rodinám v nepriaznivej sociálnej situácii, ktorá negatívne ovplyvňuje ich školskú úspešnosť a znižuje ich kvalitu života. Túto kompetenciu majú na základe platnej legislatívy sociálny pedagóg a sociálny pracovník.

2. V Čl. I sa za bod 78 vkladá nový bod 79, ktorý znie:

„79. V § 107 ods. 3 sa slovo „alebo“ nahrádza čiarkou a na konci sa pripájajú tieto slová: „alebo jeden sociálny pracovník“.“.

Doterajšie body sa primerane preznačia.

Novovložený bod nadobúda účinnosť 1. septembra 2023, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie: Zohľadnenie zavedenia nového odborného zamestnanca – sociálneho pracovníka. Zároveň sa vo vzťahu k asistentovi učiteľa upravuje terminológia v súlade so zákonom č. 138/2019 Z. z.

3. V Čl. I sa za bod 83 vkladajú nové body 84 až 86, ktoré znejú:

„84. V § 122 ods. 11 prvej vete sa za slovo „psychologickej“ vkladá čiarka a slovo „sociálnej“.

85. V § 123 ods. 1 úvodnej vete sa za slovo „psychoterapeutickú“ vkladajú slová „a sociálnu“.

86. V § 130 ods. 1 sa slová „činnosť a sociálno-pedagogická“ nahrádzajú slovami „činnosť, sociálno-pedagogická a sociálna“ a slová „výchovného, vzdelávacieho“ sa nahrádzajú slovami „osobnostného, intelektuálneho“.

Doterajšie body sa primerane preznačia.

Novovložené body nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2023, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie: Etablovanie profesie sociálneho pracovníka medzi odborných zamestnancov škôl a školských zariadení napomôže pri napĺňaní deklarovaných princípov výchovy a vzdelávania v zmysle školského zákona § 3 písm. c), d), e), f), k), l), m), n), o), p).

Zároveň sú slovné spojenia „výchovný vývin a vzdelávací vývin“ veľmi nezvyčajné, na základe vzdelávania a výchovného pôsobenia sa deti rozvíjajú osobnostne, sociálne, intelektuálne, vedomostne... Preto sa navrhuje nahradiť netradičné slovné spojenia za zrozumiteľnejšie a používanéjšie slovné spojenia podľa zámeru predkladateľa zákona.

4. V Čl. I sa za doterajší bod 84 vkladá nový bod 85, ktorý znie:

„85. V § 131 ods. 2 sa za písmeno d) vkladá nové písmeno e), ktoré znie:

„e) sociálne poradenstvo,“.

Doterajšie písmená e) a f) sa označujú ako písmená f) a g).“.

Doterajšie body sa primerane preznačia.

Novovložený bod nadobúda účinnosť 1. septembra 2023, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie: Navrhuje sa medzi činnosti podpornej úrovne prvého stupňa zahrnúť aj sociálne poradenstvo. Nespornými výhodami etablovania profesie sociálneho pracovníka medzi odborných zamestnancov škôl a školských zariadení by bolo: poskytovanie komplexnej starostlivosti pre deti, žiakov

a ich rodiny, promptnosť riešenia sociálnych problémov žiakov, ktoré ovplyvňujú ich školskú úspešnosť, s možnosťou dlhodobej intervencie a sprevádzania, poskytovanie služieb odborníkom „zvnútra“, ktorý žiakov pozná, poskytovanie služieb v súlade s potrebami jednotlivých žiakov, eventuálne ako nadväzné pokračovanie služby včasnej intervencie, realizácia systematických preventívnych programov, šitých na mieru ich účastníkom interným odborníkom a v neposlednom rade poskytovanie služieb sociálnej práce a sociálneho poradenstva v súlade s platnou legislatívou.

5. V Čl. I sa za bod 89 vkladá nový bod 90, ktorý znie:

„90. V § 155 ods. 9 sa za slovo „zúčastniť“ vkladajú slová „žiak posledného ročníka základnej školy, ak ide o žiaka podľa § 97 ods. 5, a“ a na konci sa pripája táto veta: „Žiak podľa § 97 ods. 5 získa nižšie stredné vzdelanie na základe výsledku externého testovania úspešným absolvovaním posledného ročníka základnej školy.“.

Doterajšie body sa primerane preznačia.

Novovložený bod nadobúda účinnosť 1. septembra 2023, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie: Cieľom navrhovanej zmeny je umožniť žiakom s mentálnym postihnutím, ktorí sú v poslednom ročníku základnej školy požiadať a zúčastniť sa externého testovania na získanie nižšieho stredného vzdelania a súčasne, aby ho mohli vykonať v základnej škole, ktorú aktuálne navštevujú.

Podľa súčasného znenia musia čakať minimálne jeden rok, aby o neho mohli požiadať a zúčastniť sa ho.

Žiak posledného ročníka základnej školy, ak ide o žiaka podľa § 97 ods. 5 (žiak s mentálnym postihnutím) získava v zmysle § 16 ods. 3 písm. a) primárne vzdelanie automaticky absolvovaním posledného ročníka základnej školy podobne, ako ho automaticky získajú všetci ostatní žiaci posledného ročníka vzdelávacieho programu pre prvý stupeň základnej školy. V prípade žiakov s mentálnym postihnutím teda nie je dôvod ani na dodatočné preukazovania získania primárneho vzdelania ako podmienky na účasť v externom testovaní.

6. V Čl. IV sa vkladá nový bod 1, ktorý znie:

„1. V § 6 ods. 2 písm. a) sa za slovo „špeciálno-pedagogickej“ vkladá čiarka a slová „výkon sociálnej práce“.“.

Doterajšie body sa primerane preznačia.

Novovložený bod nadobúda účinnosť 1. septembra 2023, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie: Výkon sociálnej práce v školách a zariadeniach poradenstva a prevencie môže dlhodobo pozitívne ovplyvniť verejné financie, zvýšiť sociálnu starostlivosť o ľudí zdravotne a sociálne znevýhodnených dlhodobo už v školských rokoch a začleniť ich efektívnejšie do sociálneho a pracovného života.

7. V Čl. IV sa za bod 6 vkladajú nové body 7 a 8, ktoré znejú:

„7. § 23 sa dopĺňa písmenom g), ktoré znie:

„g) sociálny pracovník.“.

8. § 27 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) Sociálny pracovník v škole alebo školskom zariadení

- a) vykonáva sociálnu diagnostiku detí a žiakov, poskytuje sociálne poradenstvo deťom a žiakom a ďalšie metódy, techniky a postupy sociálnej práce zamerané na prekonanie prekážok vo výchove a vzdelávaní detí a žiakov,
- b) poskytuje sociálne poradenstvo a odbornú pomoc zákonným zástupcom zameranú na zlepšenie podmienok výchovy a vzdelávania detí a žiakov,
- c) poskytuje konzultácie zástupcom zariadení, pedagogickým zamestnancom, odborným zamestnancom a školskému podpornému tímu v prípadovom manažmente,
- d) vykonáva odborné činnosti na predchádzanie a odstraňovanie vplyvov, ktoré sú rizikové pre deti a žiakov a aktivity prevencie sociálno-patologických javov, ktoré ohrozujú deti a žiakov vrátane aktivít na predchádzanie segregácie detí a žiakov,
- e) koordinuje spoluprácu pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov s orgánmi štátnej správy, obcami, organizáciami pôsobiace v miestnej komunite a ďalšími právnickými osobami a fyzickými osobami, ak je to potrebné na účely zabezpečenia alebo sprostredkovania odbornej pomoci dieťaťu alebo žiakovi a jeho rodine a spolupracuje s týmito subjektmi pri zabezpečení alebo sprostredkovaní odbornej pomoci dieťaťu alebo žiakovi,
- f) vykonáva odborné metódy práce podľa písmen a) až e) aj terénnou formou.“.

Doterajšie body sa primerane preznačia.

Novovložené body nadobúdajú účinnosť 1. septembra 2023, čo sa primerane premietne do článku upravujúceho účinnosť.

Odôvodnenie: Zavedenie osobitnej kategórie sociálneho pracovníka do škôl a zariadení poradenstva a prevencie môže dlhodobo pozitívne ovplyvniť verejné financie, zvýšiť sociálnu starostlivosť o zdravotne a sociálne znevýhodnených dlhodobo už v školských rokoch a začleniť ich efektívnejšie do sociálneho a pracovného života.

Aj keď je v návrhu zákona uvedený sociálny pedagóg s nespochybniteľným významom jeho činnosti, metódy práce sociálneho pedagóga a sociálneho pracovníka sú odlišné.

Sociálny pedagóg pracuje metódami sociálnej pedagogiky s vyrovnávaním školskej úspešnosti detí a žiakov aktivitami so znevýhodnenými žiakmi, poradenskými aktivitami pre učiteľov a rodičov najmä na pôde školy.

Sociálny pracovník pracuje metódami sociálnej práce najmä v teréne so žiakmi, rodinami a učiteľmi a vytvára pre nich široké siete na sociálne začlenenie čím znižuje riziko vylúčenia a ich budúcej zamestnateľnosti.

Sociálny pracovník podľa návrhu má pôsobiť nielen v školách, ale aj v školských zariadeniach, pričom medzi školské zariadenia patria aj zariadenia poradenstva a prevencie a špeciálne výchovné zariadenia (t. j. diagnostické centrá, reedukačné centrá a liečebno-výchovné sanatóriá).

Meno	Podpis
1. JANA ŽITANSKÁ	Žit
2. Robert Halák	Halák
3. Richard Vářečka	Vár
4. BRUNO BRONKA	Br
5. Monika Kozelová	Koz
6. Vlad Vyšší	Vyš
7. TOMÁŠ ŠUDÍL	Šud
8. JÁN MICOUŠEK	Mic
9. JANA MAJEROVÁ GARSTHOVÁ	Gar
10. GABRIEL BREUER	Bre
11. ANNA ANDREJOVÁ	And
12. Lucia Drábiková	Drá
13. JUDITA JELIGA	Jel
14. Dominik Džudel	Džud
15. OVIDIUS DOSTOČ	Dost
16. Karol Kucera	Kuc
17. LUKÁŠ KŘEČKA	Kře
18. PETER KOLIV	Kol